

Kiertotalouden toimintamallit ja green deal Ylivieskassa, KIDE -hanke

Valmisteltu rahoitettavaksi EU:n aluekehitysrahaston erityistavoitteesta 2.3: Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen

Tausta ja tarve

Kiertotalous on noussut keskeiseksi teemaksi kunnissa ilmastotavoitteiden ja resurssiviisauden edistämiseksi.

Ylivieska on HINKU-kunta ja mukana useissa vastuullisuuteen liittyvissä verkostoissa, mutta kiertotalouden käytännön toteutuksessa on vielä kehittämistä.

Kaavoitus, tontinluovutus, purkuhankinnat ja olemassa olevien kiinteistöjen hallinta tarvitsevat selkeitä kiertotalouslähtöisiä malleja.

Mitä ongelmaa hanke ratkaisee?

Nykyisin kiertotalouden huomiointi kaupungin prosesseissa on hajanaista, eikä siihen ole yhdenmukaisia ohjeita tai käytäntöjä.

Purku- ja rakennushankkeissa, tontinluovutuksissa ja kaupungin sisäisessä toiminnassa ei hyödynnetä systemaattisesti kiertotalouden periaatteita.

Kaupunkiorganisaation ja alueen yritysten välinen yhteistyö kiertotalouden edistämässä kaipaa selkeyttä ja koordinaatiota. Hanke luo tähän tarvittavat rakenteet ja ohjeistukset mainituissa konteksteissa.

Hankkeen laajempi merkitys

Hanke tukee Ylivieskan kaupunkistrategian ja elinvoimastrategian keskeisiä tavoitteita: vihreää siirtymää, resurssiviisasta kasvua ja elinvoiman monipuolistamista.

Se vahvistaa kaupungin imagoa vastuullisena toimijana, luo uusia mahdollisuuksia yhteistyöhön yritysten kanssa ja kasvattaa Ylivieskan houkuttelevuutta sijoittautumisalueena.

Hanke toimii näyteikkunana Ylivieskan kaupungin omien panostusten eteen kiertotalouden kontekstissa tähdäten elinvoimaisuuden lisääntymiseen.

Kohderyhmät

Kaupungin toimialat ja konsernipalvelut: Tekniset palvelut, sivistyspalvelut, hallintopalvelut ja hyvinvointipalvelut – toimialat, joiden arjen käytäntöihin kiertotaloustavoitteet halutaan integroida.

Päätäjät ja johtoryhmä: Kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja toimialajohtajat, joiden päätöksillä ohjataan kaupungin strategista suuntaa ja resursointia.

Alueella toimivat ja alueelle sijoittuvat yritykset: Erityisesti teollisuusalueiden nykyiset ja tulevat toimijat, joille rakennetaan selkeitä kiertotaloussuosituksia tontinluovutukseen ja rakentamiseen.

Hankkeen tavoite ja toimenpiteitä

Tavoitteena on kehittää Ylivieskalle kiertotalouden toimintamallit, jotka tukevat kaupungin strategisia tavoitteita ja vihreää siirtymää edistämällä alueen elinvoimaisuutta.

1. Hankkeessa laaditaan tiekarttoja kiertotalouden jalkauttamiseksi kaupungin toimialoille
2. Kehitetään kiertotaloutta edistävät tontinluovutus- ja kaavoituskäytännöt
3. Valmistellaan purkuhankkeisiin ohjeistus kiertotalouden näkökulmasta
4. Edistetään kaupungin valmiuksia liittyä green deal -sitoumukseen.
5. Lisäksi rakennetaan kaupungin ja elinkeinoelämän välistä yhteistyötä kiertotalouden kehittämiseksi

Työpaketit 1/2

TP1: Kiertotalouden toteutuminen kaupungin kiinteistöillä: Purku- ja rakennushankkeet sekä olemassa olevat kiinteistöt

- Laaditaan purkuhankkeisiin ohjeistus, pilotointina seurakuntakoti Marian purku
- Tunnistetaan alikäytössä olevat tilat ja laaditaan suosituksia elinkaaren ja käyttöasteen parantamiseksi

TP2: Kiertotalous Ylivieskan teollisuustonteilla

- Laaditaan tiekartat kaavoituksen ja tontinluovutusten kiertotaloussuosituksista
- Tuotetaan Junnikankankaan teollisuusalueelle kiertotalouden käsikirja

Työpaketit 2/2

TP3: Kiertotalouden tiekartta kaupungin toimialoille

- Nykytilan kartoitus ja toimenpidesuosittelujen laatinta kiertotaloustoimiin arjessa

TP4: green deal -valmiuden rakentaminen

- Valmistellaan mahdollinen liittyminen Kiertotalouden green dealiin

TP5: Viestintä, hallinnointi ja tiedonhankinta

- Johdetaan ja koordinoidaan hanketta suunnitellusti ja tehokkaasti
- Panostetaan kaupungin ulkoiseen viestintään ja Ylivieskan näkyvyyteen

Hyötyjä Ylivieskalle

- Vahvistaa kaupungin strategian toteutusta (resurssiviisas kasvu, kestävä elinvoima)
- Tukee kaupungin hiilineutraaliustavoitteita (HINKU)
- Edelläkävijyys houkuttelee yrityksiä ja osaajia
- Mahdollistaa paremman yhteistyön yritysraajapinnassa

Rahoitusbudjetti

Kustannukset	työaika	2026	2026	2026	2027	yhteensä
hlöstökulut	%	12 kk	6 kk	yht	12 kk	€
* projektipäällikö	80,0	43 200,00		43 200,00	43 200,00	86 400,00
* viestintäasiantuntija	50,0		10 860,00	10 860,00	21 720,00	32 580,00
yhteenä				54 060,00	64 920,00	118 980,00
palkan sivukulut 26,44 %			2 871,38	14 293,46	17 164,85	31 458,31
yhteenä (sis sivukulut)				68 353,46	82 084,85	150 438,31
flat rate 40 %				27 341,39	32 833,94	60 175,32
kustannukset yhteensä				95 694,85	114 918,79	210 613,64
Rahoitus	%	2026	2026	2026	2027	yhteensä
EU- ja valtion rahoitus	80,0			76 555,88	91 935,03	168 490,91
Kuntarahoitus (oma)	20,0			19 138,97	22 983,76	42 122,73
yhteensä	100,0			95 694,85	114 918,79	210 613,64

Kiertotalouden green dealin toimenpidealueet

- 5. Lisätään ravinteiden kierrätystä ja sivuvirtojen hyödyntämistä
- Lisätään maaperän hiilensidontaa
- Lisätään kotimaisten kasvien ja kalan käyttöä resurssitehokkuuden parantamiseksi
- Vähennetään ruokahävikkiä ja pakkauksiin käytettävien luonnonvarojen määrää

- 4. Suunnitellaan kiinteistöt ja yhdyskunnat osaksi säästävää ja älykästä energiajärjestelmää
- Hyödynnetään hukkaenergiat energiantuotantotarpeen vähentämiseksi
- Edistetään polttoon perustumatonta tuotantoa ja uusia energiaratkaisuja

5.

4.

1.

2.

3.

Rakennetun ympäristön hankkeiden suunnittelu ja valmistelu ohjaa kiertotalouteen

Vaalitaan olemassa olevaa rakennettua ympäristöä ja tehostetaan käyttöasteita

Kasvatetaan uudelleenkäyttö- ja kierrätystuotteiden markkinoita rakentamisessa

Kestävä tuotesuunnittelu ja liiketoimintamallit strategioiden ytimessä

Kiertotalous uudistaa tuotantoprosesseja ja hyöttyy sähköistyksestä

Lisätään sivuvirtojen, kierrätysmateriaalien ja bioraaka-aineiden arvoa tuotannossa

Lisätään kiertotaloustuotteita ja kiertotalouspalveluita markkinoilla

Kehitetään kiertotalouden palveluja arjessa

Kiertotalouden green deal

Kiertotalouden green deal on vapaaehtoinen strateginen sitoumus, jossa mukaan lähtevät toimijat sitoutuvat vähentämään luonnonvarojen käyttöä ja asettamaan vaikuttavia tavoitteita ja tekemään toimia, jotka edistävät vähähiilistä kiertotaloutta.

Toimien tulee tukea **kiertotalousohjelman luonnonvaratavoitteita, hiilineutraaliutta ja kestävän talouden edistämistä vuoteen 2035 mennessä**. Sitoumuksilla halutaan vähentää raaka-aineiden käyttöä, pidentää materiaalien ja tuotteiden käyttöikää, lisätä ympäristöä vähemmän kuormittavia ja luontopääomaa vahvistavia vaihtoehtoja sekä kehittää uusia, kiertotalouden mukaisia toiminta- ja liiketoimintamalleja. Green deal on tarkoitettu yrityksille, toimialajärjestöille, kunnille ja maakunnille.

YLIVIESKA

kasvun ihmeitä

Janne Keränen 040 768 5857 janne.keranen@ylivieska.fi

28.3.2025